

Ik denk dat wij bij al onze activiteiten, of je nu in het bestuur zit of in de pr-commissie, of hier aan deze lange tafel, maar ook voor ons als leden van de muziekadviescommissie (u weet de muziekadviescommissie is weer online om het in moderne termen te zeggen. Het belangrijkste is dat we altijd in de gaten houden dat we bij elkaar komen om te zingen en daar plezier aan willen beleven. Het is nooit, als het goed is, dat je denkt : ik moet weer naar koor. Het belangrijkste is dat we bij elkaar komen om te zingen met als doel, en dat is heel belangrijk, om zo goed mogelijk te zingen. En dan bedoel ik dat je enerzijds technisch zo goed mogelijk zingt naar ieders kunnen, de enen zanger is meer begenadigd met een stem dan de ander. En het is de taak van de dirigent in het bijzonder en van het koor om te zeggen, we doen het zo goed mogelijk, dat is individueel. En wat doen we dan zo goed mogelijk. Nou die muziek die we zingen, en of dat Schubert is, Louis Andriessen of Herman van Veen , the Beatles of Anastasia Wat je ook wilt dat je zegt we willen die muziek zo goed mogelijk uitvoeren Dat is de taak die wij als koren hebben en dat moeten wij niet vergeten , want je hebt maar een doel dat is namelijk jezelf presenteren op een gegeven moment voor een publiek die wil je vermaken die wil je dat die een fijne tijd hebben, je wilt ze wellicht ontroeren, dat ze zeggen mooi, je wilt ze misschien wel verrassen, door eens nieuw repertoire te zingen, in een nieuwe opstelling te zingen, bij voorbeeld we beginnen nu eens niet op het podium, maar we staan allemaal langs de rand van de uitvoeringszaal en we mengen ons met het publiek , of we zingen eens in een nieuwe combinatie, we hebben dit keer eens geen pianist, maar we hebben een gitaarduo want dat zijn ook snaren of in plaats van de organist hebben we een saxofoonkwartet, want die kunnen ook lange tonen spelen en je zult merken daar kunnen we ook net zo goed bij zingen. En dan heb je eigenlijk al meteen de eerste klap uitgedeeld. Misschien wil je ook je publiek onderrichten hoewel ik mij bewust ben dat dat misschien in Amsterdam of Den Haag een groter doel is dan wanneer je bij een dorp in de provincie je koor hebt. Aan de andere kant kan je zeggen, wat nou die grote stad, ook wij willen ons publiek onderrichten, dus waarom gaan wij niet gewoon met onze tijd mee. En de muziekadviescommissie wil u met raad en met daad bijstaan. De muziekcommissie is weer actief; uit het Noorden, uit Overijssel, uit Gelderland, uit Holland en uit Limburg is er een afgevaardigde wij zijn in het afgelopen half jaar 2 keer bij elkaar geweest, en komen binnenkort weer bij elkaar en wij proberen het schip weer een beetje vlot te trekken. De raad die wij willen geven, dat doen wij graag en dat zeg ik er meteen van tevoren bij, dat doen wij zonder oordeel. Wij zeggen niet: nou die willen dat vragen, ik snap niet dat zij daar nog mee bezig zijn. Wij doen het zonder oordeel over wat u vraagt, wij doen het zonder oordeel over uw koor, zonder oordeel over uw dirigent en zonder oordeel over het repertoire. Maar als u een vraag hebt willen wij die beantwoorden.

De meest gestelde vraag is natuurlijk: Wat gaan we zingen? En ik denk dat dat de laatste vraag is, die je moet stellen. Je moet misschien eens beginnen met: Waar gaan we zingen? Bijvoorbeeld er zit een groot verschil of dat je in de kerk zingt, in een concertzaal, maar waarom eens niet in de plaatselijke molen, het museum, de markt of in de muziektent. Wanneer gaan we zingen? Bijvoorbeeld, op het jaarlijks concert, dat is logisch, met kerst dat is ook veel gedaan, maar waarom niet eens op Vaderdag, de familie moet toch bij elkaar komen, dan heb je meteen wat leuks, of de Nationale Fietsdag, tijdens de opening van de Boekenweek, op Valentijnsdag dan kun je eindelijk eens je amoreuze gevoelens verkondigen voor zij die het wel weet, maar het niet openlijk mag zeggen. OP de Monumentendag of op Koninginnedag.

Met wie gaan we zingen? Gebruikelijk is weer: we hebben een solist. We hebben een pianist of een organist. We hebben een ensemble wat ik zoeven noemde. We werken samen met een ander mannenkoor, of met een vrouwenkoor, met een kinderkoor, of met een gemengd koor. Met de

plaatselijke Harmonie. Of met het jeugdorkest. Of met het schoolkoor wat er misschien wel is. Het is maar een idee.

En voor wie gaan we zingen, moet je jezelf ook afvragen. Is het voor het eigen publiek. Is het een onbekend publiek omdat u ergens op straat staat en geen flauw idee hebt wie er komt die dag. Is het voor de man op straat die langsloopt, dan moet je hem proberen te pakken. Dan denk ik dat Izje Cherubini het meest geëigende werk is, hoe mooi ook. Ga ik naar een verpleeghuis, ga ik naar de plaatselijke parochie. Dat zijn vragen die moet je eerst beantwoorden en dan kom je dus bij de vraag: Maar ja, wat gaan we zingen. Begin dus eens bij punt 2 tot en met 5. En als je dat in beeld hebt, dan pak je je archief erbij en dan zeg Oh, dan moeten we eens die of dat is lang geleden, maar eigenlijk is het een draak van een nummer, maar het past nu wel heel goed. En misschien is dan het drakerige er ook meteen af. En sinds kort is er meteen een concreet hulpmiddel. De muziekadviseurs hebben van de KONEZA een doos gekregen met alle werken uit de bibliotheek die door KONEZA zijn uitgegeven, en dat zijn er ongeveer 250, Die zijn we nu aan het inventariseren, want ook daar zitten dingen bij waar we van zeggen is dat nu nog wel goed Ze worden daarna als we ze geïnventariseerd hebben door de muziekadviescommissie gerubriceerd, D koren, C koren, B koren A koren, zodat u zegt he, dat zou wel eens bij ons kunnen passen. Ik zelf vind dat ze geanalyseerd zouden moeten worden, dat er op die veel besproken website een klikje staat van he dat stuk, wat schrijft de MAC daarover Let op dat is moeilijk, dat is leuk, goeie pianist nodig Let op in maat 13 staat een fout, begin als je het studeert even op die manier, zodat de dirigent kan denken Oh dat is een handige handleiding. We kunnen ze niet de hele opleiding koordirigent geven, maar we kunnen wel zeggen doe het even op die manier En ze worden gepresenteerd. In Overijssel is er binnenkort een groot festival en alle verplichte werken komen uit de KONEZA-uitgeverij voorraad. Er zijn drie categorieën:

Klassiek Duits (Schubert, Schumann en Mendelssohn geloof ik)

Hedendaags Nederlands

Kerkmuziek/Latijn

Maar al die verplichte werken voor die koren komen uit het eigen archief, die zijn gemakkelijk te verkrijgen daardoor en misschien hopen we dat andere koren dan denken He dat was ook een mooi nummer en dan Alphen aan de Rijn bellen en ook 30 krijgen dus het wordt steeds concreter.

Ledenaanwas.

Henny Ramakers van Limburg zei: We moeten het niet meer hebben over verjonging, want als je het over verjonging hebt, in je eigen vereniging dan beweer je dat je oud bent of oud aan het worden bent en daar moet je het helemaal niet over hebben. Het heet voortaan vernieuwing en verbreding. We verbreden de leeftijd. Maar dat maakt een andere indruk op de toehoorder. Er wordt net gezegd van PR, wat heb je in de markt te brengen, wat heb je aan te bieden. Dan zeg je: ja we zijn met 40 en wat voor een leeftijd, nou ja 70 plus. Dan denkt ADIDAS, nou niet echt onze doelgroep. Je moet, en dat vind ik heel belangrijk trots zijn op je eigen vereniging: Ik zing bij dat en dat mannenkoor en dat is hartstikke leuk en het is eigenlijk schande dat je nog nooit bent mee geweest en achter de komma denk je, en heel soms vind ik dat ook. Maar wees trots op wat je uitstraalt,

Hoe kom je aan nieuwe leden, Ik denk dat je altijd bij je eigen oorsprong moet blijven. Je moet niet meeliften op de hype van tegenwoordig Om het heel concreet te zeggen Musical is hot, in

Scheveningen krijgen ze de kaartjes niet gedrukt of ze zijn al verkocht. Maar met alle respect, 30 mannen in de leeftijd 10 jaar ouder dan ik die een dansje doen op een musicalnummer zal ook de jeugd niet aanspreken. Dus ik denk niet, het kan een keer leuk zijn, maar daar ligt niet je toekomst. Je moet bij je eigen uitgangspunt blijven, bij zingen zal waarschijnlijk in al uw statuten staan: muziek hoofdzakelijk geschreven voor mannenkoor soms arrangementen en we beginnen bij Schubert en we eindigen misschien bij Albert de Klerk en dat is dat wat ons bindt, want dat vinden wij tenslotte toch ook mooi. Alleen je moet het goed doen, want dan vinden andere mensen het ook mooi. Gerrit is er, dus hoe kom je aan nieuwe leden. Nationaal Mannenkoor weekend is een uitstekend initiatief, ik weet niet precies wat je verteld hebt, Ik ben behalve als muziekadviseur voor Overijssel ook dirigent van het Lingerwaards Mannenkoor en daar hebben we het volgende bedacht, Naar aanleiding van het weekend we gaan op de gebruikelijke repetitieavond alle mannen, alle leden, alle 37 want het is een klein koortje, verplichten we tot het meebrengen van 1 ander die gezien de leeftijd en het potentieel lid zou kunnen worden. En als je dat niet doet kost het je 20 euro. En ik zal u zeggen waarom. Als je namelijk niet iemand meeneemt dan kost het wel geld wat je doet Dan dekt het de kosten, maar je nu ook tegen je collega zeggen: Wil je mij een plezier doen je krijgt er 20 euro voor. Want die 20 euro ben je toch kwijt. Want we leven in Holland en jullie helemaal. Dus waarom niet, waarom zet je niet een stok achter de deur, want er zijn 20 redenen om te zeggen waarom je niet iemand meeneemt, want het is al geprobeerd, en die kan nooit enz. Maar bedenk nou maar eens een reden waarom je het wel doet. Die mensen komen op de wekelijkse repetitieavond, twee keer en komen op zondagmorgen van 10 tot 12 nog een keer bij elkaar en gaan 4 nummers instuderen, aansluitend is er een presentatie van die 4 nummers, maar mogen meteen in de weken daarna, en in Lingerwaard is dat dan net voor het mannenkoor weekend twee optredens in het verzorgingstehuis. In het gemeentehuis bij kaarslicht en in de kerstdienst worden weer die 4 nummers gezongen. Dus die mensen, die heren die, de wekelijkse repetitieavond en die zondagmorgen hebben geïnvesteerd krijgen 4 maal podiumtijd om mee te zingen. En dat voor 20 euro. En dan hebben ze ervaren hoe het is. Het koor is in plaats van 37 leden opeens 74 leden groot, dus het klikt beter, het gaat sneller en je bent niet de enige die nieuw binnenkomt en nou ik ken hier eigenlijk niemand. Nee, de helft is nieuw. En dan zing je "Make new friends" en dan moet natuurlijk niet de oude garde op de eigen [plekken bij de bar gaan zitten, want ik weet de stoelen zijn heilig. Maar als je ze niet neerzet is het probleem al opgelost. Dus je moet creatief zijn, maar ga daarmee aan de slag.

Je moet ze binnenhalen, dat staat er al maar je moet ze ook onderrichten en Henny Ramakers heeft gezegd je doet een koorschool van auditief naar visueel, je laat ze in 6 weken of in 8 weken binnen, geen zittende koorleden erbij. Je legt ze uit dit is een notenbalk, dit is een maatstreep, en dat is een a en die duurt soms een tel en soms twee tellen. Heel kort, maar je geeft ze onderricht dat ze als ze het blaadje krijgen niet denken, moeten de letters nou boven of onder. Maar leg het ze uit. Geef ze onderricht want dan voelen ze zich ook zekerder. En hoe houd je ze binnen: door er een zittend koorlid bij te zetten en tegen hem zeggen: zorg jij nu even dat hij hier zijn weg vindt, geef hem een kop koffie, maak een praatje, want als je gezien bent de drie eerste keren dat je komt, dan heb je het gevoel dat je waardevol bent. Ik ga je een heel raar voorbeeld geven: ik ben dirigent van Toonkunst Almelo, een relatief jong koor, ik ben 44, het jongste lid is 40 ongeveer en toen kwam er een meisje van 25, en mijn pianist had even met haar gepraat en zij zei ze heeft 2 jaar conservatorium gedaan klarinet, vond dat niet leuk, maar ze vindt zingen zo leuk. Een het is bij mijn koor gebruikelijk dat een gastlid niet meteen welkom geheten wordt want dat valt zo op en je ziet ze soms toch nooit meer terug en dat soort drogredenen, dus je wordt pas welkom geheten als je de stemtest volbracht hebt.

En toen heb ik tegen de voorzitter gezegd doe nou een ding, zeg nou dat zij er is, zij is 25 en we hopen dat ze ook nog 5 van haar vriendinnen mee brengt, maar zeg dat op het moment dat de avond begint dat mensen zien van verrek er is nieuw bloed want als je zo'n meisje drie keer laat komen en er heeft niemand gezegd, van goh leuk dat je er bent dan zingt ze voorlopig weer bij een popkoor en dan ben je haar kwijt en dan zal ze tegen haar vriendinnen zeggen: dat toonkunstkoor Arrogant. Haal mensen binnen, weet dat ze gezien zijn want als je gezien bent dan tel je mee.

Kwaliteit, handhaving en verbetering, dat is een taak van het bestuur. Daar ben ik heilig van overtuigd. U moet ervoor zorgen dat het koor daar blijft waar het is en de jaren worden ouder dus ik zeg altijd al als je op niveau blijft dan doe je het dus goed. Want je wordt allemaal ouder en de stem wordt ouder. Je kunt het doen op voorspraak van de dirigent die zegt, die tenoren en bassen doe er wat aan. Haal een externe specialist in huis. Bij de sportvereniging is er een trainer die dat is de grote lijn en hij zegt de conditie van die verdedigers is het niet helemaal en dan zegt hij tegen de conditietrainer zorg dat ze over drie weken op de rit zijn. Als het hoogzingen bij de tenoren niet meer werkt, vraag een echte tenor om drie keer met die jongens de partij door te zingen en zegt kijk je moet even dit doen en je moet even dat doen, want die dirigent is misschien een bas of bariton en die kan alleen maar zeggen, ik vind het ook een beetje hoog. Haal externe kennis in huis.

Doe eens mee aan een concours met een speerpunt. Doe niet zomaar mee, nee investeer in stemvorming en zeg tegen het bestuur op de leden vergadering spreek met het bestuur af wij willen op de volgende uitslag zien dat de jury heeft gehoord dat de intonatie, het zuiver zingen of de koorklank of de balans tussen de stemmen, dat hen daaraan iets opvalt namelijk dat het er positief uitspringt. Dar gaan wij voor. Wat ze van ons repertoire vinden, van de presentatie dat is deze keer niet belangrijk. Allen punt 3 daar willen wij minimaal een 7 en een half voor scoren dan komt die uitslag en dan staat het er en dan heb je van jezelf gewonnen want de derde prijs gehaald of de tweede prijs gehaald, als er een ander koor is wat beter is dan is dat de norm Ik zit ook wel eens in een jury Het beste koor is een 9 Oh, denkt u nu, nee maar het zegt niets als zo'n jury zei van fraai dat in de diepte de bassen wel donker klonken maar niet te luid dan denk je maar daar hebben we ook aan gewerkt met die externe man en het wordt dus gehoord en dan heeft een concours veel meer zin, dan het zingen van maar weer 5 nummers en we hadden weer 6,93, ach vorige keer hadden we 6,85 dus zo slecht hebben we het nog niet gedaan. Het zegt je helemaal niets. En leidt je dirigent in goede banen, biedt hem nascholing aan. Er komt in oktober 2011 een dirigentencongres en zeg nou als koorbestuur, wij willen dat je daar heen gaat; je onkosten worden vergoed, en er zijn er 6 workshops in voorbereiding, doe er 3 kom ons vertellen wat je daar nou geleerd hebt. Daar komen mensen uit het buitenland, grote dirigenten namen die gaan er aan het werk met een goed gastkoor en gaan kijken wat doe je nou bij voorbeeld met inzingen. Zingt u wel een in op het koor? Ja, ja, dat mot zonodig. Een ander zegt gelukkig niet. Maar heeft de dirigent daar wel 7 oefeningen voor. Kan hij ze zelf maken. Als hij Slavisch gaat zingen dan moet je misschien anders inzingen dan wanneer je cabaretesk Nederlands zingt. Heeft hij dan even wat handvatten. Een komt dan die begeleiding daarbij dan is het altijd een puinhoop want de dirigent is alleen met het orkest bezig en niet met ons. Dat kun je leren. Niet op een middag, in die tijd word je geen Bernard Haitink, maar je kunt het wel leren, en stuur uw dirigent daar nou een gewoon heen en zeg kom ons vertellen wat je daar geleerd hebt.

De organisatie van het koor is heel erg belangrijk. Ik vergelijk het altijd als het volgt, het is net als met darten op televisie. Bij darten met die pijltjes daar moet je bij rekenen, want je moet op 0

uitkomen. Met een even getal. Als je goed rekent, wil het nog niet zeggen dat je wint. Maar als je slecht rekent weet je wel zeker dat je verliest. En als je als koor goed georganiseerd bent ga je misschien niet beter zingen, maar als je slecht georganiseerd bent ga je wel slechter zingen. Is er een repetitieschema door de dirigent gemaakt, dat doen we dan en dan voor de pauze, dat nummer doen we na de pauze. Jongens volgende week doe ik dat stuk, ik doe maat 40 to 63, en kijk nou die tekst eens even een keertje door want jullie vergissen je daar altijd. Oh ja, dat is nuttig. Vijf minuten werk in de week maar het wordt er wel beter van. Voor de repetitor is het fijn als er een duidelijke organisatie is. De agenda van de koorleden als je iets wilt plannen. Of met een andere vereniging. De contacten met de gemeente moeten op lange termijn gemaakt worden. En wat dacht je van subsidiegevers: je mag pas subsidie aanvragen als het begin van het repetitieproces een half jaar is nadat je de aanvraag doet. Dus als je nu of morgen een aanvraag doet, dan mag je pas over 6 maanden de eerste repetitie houden, want de pianist die je inhuurt voor die tijd moet je zelf betalen. Dus je moet nu denken, we bestaan over 2 jaar 80 jaar, dan moet je dus nu beginnen. Voor geld, en er is geld hoor al wordt het steeds krappere, moet je ruim op tijd mee beginnen. Ik zeg altijd: wij maken kunst, maar we beginnen bij het geld en we eindigen bij het geld en daartussen zien we wat we mogen doen. Zo moet je het denk ik maar zien.

Zo, ik kom bij de daad. Wij kunnen u met raad en daad bijstaan. We kunnen een keer langskomen, wij zijn bereikbaar, we doen het zonder oordeel. U kunt bellen. U kunt e-mailen > maar waarom, als we toch over websites spreken, doen we niet het volgende: we maken een forum, een koor het Asser mannenkoor, het Vlissingse Mannenkoor, de Maestrichter staar heeft een vraag en die plaats hij op het forum. Alle aangesloten koren krijgen daarvan per e-mail bericht er is een vraag of opmerking geplaatst ook de muziekadviseurs krijgen dat. Wij kunnen antwoord geven, u kunt zeggen oh dat hebben we toen eens zo gedaan. En alle vragen die je hebt of de proefballonnetjes die je wilt oplaten zet je daar neer en je krijgt misschien 60 antwoorden. En het kost helemaal niets. Zo goedkoop zijn wij. Dit moet redelijk eenvoudig te maken zijn. Je zoekt misschien eens een ander koor of je loopt ergens tegenaan. Type het in en misschien dat je zeven antwoorden krijgt. En het leuke dat, bij het antwoord van een ander denkt de volgende, dat ga ik ook doen want je leest dat en de secretaris krijgt een berichtje van er is weer wat geplaatst. Misschien heb je er een dagtaak aan.

Nu kunt u natuurlijk zeggen, ja u hebt een mooi verhaal maar hoe zit dat bij jezelf? Ik ben momenteel verbonden aan het Elster mannenkoor, het Lingerwaards Mannenkoor, Toonkunst Almelo, ik de nog een kerkkoor op 1 januari kom ik ook in Holland werken bij Zang en Vriendschap, voor het KNZV ben ik de vertegenwoordiger van Overijssel, voor het KCZB die ook een afdeling mannenkoren hebben ben ik voor die poot ook de adviseur, ik heb een eigen stichting opgericht waar ik dat doe dat ik bij mijn eigen verenigingen niet voor elkaar kan krijgen, omdat het te moeilijk te duur of wat dan ook is. En ten slotte ik heb een eigen bedrijf en de naam daarvan is Eigenwijs, omdat dat een goede eigenschap is, want als je dat doet omdat denkt dat je dat moet doen, ook al denkt de rest dat zou ik nooit doen dan weet je in ieder geval dat je onderweg bent, want niets doen is achteruitgang.